

LESDOELEN

De leerlingen geven een korte persoonsbeschrijving waarin ze verschillende elementen die iemands identiteit opbouwen gebruiken. Het tekstje dient in een verdere opdracht om op basis van het uitgeschreven profiel een kamer te ontwerpen.

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

De schrijfopdracht kan op papier gebeuren, maar een online prikbord zoals [Padlet](#) leent zich heel goed als online omgeving voor deze opdracht.

BEGINFASE VAN DE LES

De leerkracht kondigt aan dat de leerlingen een profiel zullen schrijven van een medeleerling en dat op basis van dat profiel de andere leerlingen een kamer moeten kunnen ontwerpen (= functioneel schrijfdoel).

Om deze opdracht op te bouwen, speelt de klas eerst een vorm van 'Wie is het?' De leerkracht beschrijft in vijf kernwoorden een leerkracht van wie de leerlingen ook nog les hebben. De leerkracht kiest in de beschrijving bewust voor kernwoorden die overeenkomen met elementen die de identiteit van deze persoon opbouwen (bv. gender, thuistaal, geloof, etniciteit of afkomst, beroep ...). De klas probeert te raden welke leerkracht beschreven wordt. Daarna wijst de leerkracht op de vijf kernwoorden en linkt ze met de categorieën. De leerkracht vraagt de klas welke criteria nog meer gebruikt kunnen worden om iemand te beschrijven. Deze worden nog toegevoegd aan het overzicht (op het bord, op het digitale bord of op Padlet).

De leerlingen krijgen nu elk een (digitale) post-it waarop ze zichzelf omschrijven in vijf kernwoorden. Ze gebruiken gelijkaardige categorieën als de leerkracht toonde in het voorbeeld.

MIDDENFASE VAN DE LES

De (digitale) post-its worden verdeeld over de klas zodat geen enkele leerling nog zijn of haar eigen post-it heeft. De leerlingen lezen de post-it van de medeleerling en verbinden de categorieën (nieuwe woordenschat) aan de steekwoorden op de post-it.

De opdracht is nu om de steekwoorden uit te schrijven, eerst in volzinnen, daarna in doorlopende tekst. De leerkracht schrijft live vanuit de vijf kernwoorden over de collega vijf zinnen uit. Daarbij verwoordt de leerkracht het denkproces dat zich afspeelt in zijn of haar hoofd (bv. 'Dit is een zin, dus ik schrijf een hoofdletter en een punt.' of 'Deze persoon bidt vijf keer per dag. *Bidt* schrijf ik met -dt, want in bid-den staat al een d in de stam.').

De leerlingen luisteren naar de leerkracht en schrijven voor zichzelf op (bv. in een checklist) welke aandachtspunten voor hen belangrijk zijn als ze dadelijk zelf hun tekstje zullen uitschrijven. Daarna schrijven de leerlingen de steekwoorden uit in vijf zinnen.

De leerkracht toont het voorbeeldtekstje met vijf losse zinnen en een tekstje waarin de vijf zinnen in een doorlopende tekst zijn verwerkt (met gebruik van verwijswaarden en samengestelde zinnen). De leerkracht laat de leerlingen verschillen opsommen tussen beide tekstjes en verbindt aan die verschillen uitleg over hoe je verwijswaarden gebruikt en samengestelde zinnen schrijft ... De leerlingen vullen hun eerder opgestelde checklist aan met deze tips.

EINDFASE VAN DE LES

Tot slot werken de leerlingen per twee. Ze bekijken eerst de vijf losse zinnen en leggen er hun checklist naast. Is aan alle criteria (bv. hoofdletter, interpunctie ...) voldaan? Daarna herschrijven ze een van de post-its met vijf losse zinnen tot een doorlopende profielbeschrijving. De duo's kiezen zelf welk profiel ze uitschrijven. Ze gebruiken opnieuw de checklist om zelf al te beoordelen of hun tekstje gebruikt kan worden voor de volgende stap. De uitgewerkte profielen worden daarna opnieuw verdeeld in de klas om de vervolgoedracht (ontwerpen kamer) uit te voeren.

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSTUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?